

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobkyně: **M. J.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. května 2016, č. j. KUKHK-10891/DS/2016/SR, **t a k t o:**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I. **Předmět řízení**

Žalobkyně podala včas žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 10. února 2016, č. j. MMHK/025943/2016, sp. zn. P/255/2015/OS1/Jad. Tímto rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

Tohoto správního deliktu se měla žalobkyně dopustit tím způsobem, že porušila ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, kdy jako provozovatelka

osobního automobilu tovární značky VW, rz. 5E05058, nezajistila, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v ustanovení § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když byl dne 2. prosince 2014 v době 9:55 – 10:00 hodin v Hradci Králové, v ulici Jana Koziny, zaparkován výše uvedený osobní automobil, u kterého nebyl uhrazen parkovací poplatek a vozidlo nebylo označeno platnou parkovací kartou, a tím řidič vozidla porušil dopravní značku „IP 25a – Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou „IP 13c – Parkoviště s parkovacím automatem“.

Žalobkyně namítala nezákonnost rozhodnutí a trvala na jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení včetně povinnosti zavázat žalovaného k náhradě nákladů řízení.

II. Obsah žaloby

Žalobkyně nejprve namítala, že řízení bylo zahájeno v rozporu s ustanovením § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, jelikož správní orgán zahájil řízení s provozovatelem vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Žalobkyně na výzvu k úhradě určené částky nereagovala, tudíž měl správní orgán povinnost pokračovat v šetření přestupku (např. tak, že by vyzval žalobkyni k podání vysvětlení). Žalobkyně nepovažovala prosté poučení o možnosti sdělit totožnost řidiče vozidla ve výzvě dle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu za dostatečně autoritativní stanovení povinnosti provozovatele vozidla sdělit totožnost řidiče a na výzvu nereagovala. Pokud by správní orgán žalobkyni řádně vyzval, ta by správnímu orgánu totožnost řidiče sdělila. Dle názoru žalobkyně tedy správní orgán nepodnikl žádné kroky, které by vedly ke zjištění totožnosti pachatele přestupku, a věc následně odložil. Takový postup shledala žalobkyně pasivním a v přímém rozporu s ustanovením § 125h odst. 5 silničního zákona.

Žalobkyně dále spolu s odkazem na čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „Úmluva“) a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod namítla, že správní orgán I. stupně neprovedl ve věci ústní jednání. Vyjádřila přesvědčení, že na úpravu procesu projednání správních deliktů, které jsou trestním obviněním ve smyslu čl. 6 Úmluvy, analogicky dopadá zákon o přestupcích a základní principy trestního řízení. Žalobkyně tuto argumentaci podpořila odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. dubna 2015, č. j. 15A 14/2015-35, rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. dubna 2015, č. j. 30A 56/2014-35, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. ledna 2016, č.j. 9 As 139/2015-30. Žalobkyně dále upřesnila, že tuto námitku uplatnila i v odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 10. února 2016, č.j. MMHK/025943/2016, sp. zn. P/255/2015/OS1/Jad.

Další pochybení spatřovala žalobkyně v tom, že správní orgán I. stupně ji ve svém rozhodnutí shledal vinnou toliko na základě úředního záznamu, který nemůže být považován za důkazní prostředek. K tomu žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, č. j. 1As 96/2008-115. V návaznosti na první shora uvedenou námitku trvala na tom, že správní orgán I. stupně měl povinnost nařídit ústní jednání, jež by bylo pro posouzení věci zcela zásadní.

Žalobkyně se ohradila i proti fotodokumentaci, která byla pořízena v místě spáchání přestupku. Tvrdila, že z fotografií není nijak zřejmé, že by řidič vozidla stál v působnosti uvedených dopravních značek a taktéž nebylo jasné vidět za čelní sklo vozidla žalobkyně. Nešlo tedy jednoznačně tvrdit, že ve vozidle nebyl umístěn parkovací lístek a nebylo tak nijak seznatelné jakékoliv protiprávní jednání řidiče. K této argumentaci žalobkyně odkázala na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. února 2016, sp. zn. 30A 80/2015.

Žalobkyně taktéž uvedla, že na fotografiích nejsou uvedeny datum a čas jejich pořízení a zaujala teorii, že by městská policie mohla dodatečně tyto údaje připojit tak, aby svědčily pro přestupkové jednání řidiče vozidla. Námitky vyjádřila i k přístroji, kterým byl čas změřen. Odkázala na nutnost měření certifikovaným měřidlem dle ustanovení § 3 zákona č. 505/1990 Sb. o metrologii, ve znění pozdějších předpisů.

Další námitka žalobkyně se týkala nedostatečně vymezeného místa spáchání deliktu ve výroku rozhodnutí prvního stupně. K této námitce žalobkyně připomněla, že k naplnění skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla je nutné, aby jednání, kterého se dopustil řidič motorového vozidla, vykazovalo mimo jiné také znaky jednání v taxativně vymezeném okruhu přestupků. Odkázala na znění ustanovení § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně však konkrétní uvedení místa, kde mělo ke spáchání deliktu dojít, neuváděl, ačkoli se jedná o zákonný znak správního deliktu a současně jde o skutečnost, které je třeba, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným. Žalobkyně své tvrzení podpořila odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. září 2015, sp. zn. 2 As 111/2015, taktéž rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. prosince 2014, č.j. 9 As 80/2014-39, a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2010, č.j. 4 As 28/2010-56.

Závěrem žalobkyně namítla, že správní delikt provozovatele vozidla spáchaný dne 2. prosince 2014 byl již promlčen. Správní řád ani zákon o silničním provozu totiž nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu. Správní delikt musí vykazovat znaky přestupku (§ 125f odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu), avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 1. srpna 2016. Provedl podrobnou rekapitulaci řízení proběhnuvšího před správními orgány obou stupňů a plně odkázal na své rozhodnutí.

Znovu vyslovil názor, že správní řád nevyžaduje obligatorní konání ústního jednání ve všech případech a ponechává správním orgánům prostor k úvaze, zda je ústní jednání nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníků řízení. Prostor pro takovou úvahu však není dán při dokazování, neboť požadavek, aby při

dokazování byla účastníkům řízení přítomnost umožněna, vyplývá přímo z ustanovení § 51 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Podle ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu má správní orgán provádět důkazy za přítomnosti účastníků řízení, a to buď při ústním jednání, o jehož konání musejí být účastníci řízení s dostatečným předstihem uvědoměni (ustanovení § 49 odst. 1 správního řádu), nebo mimo ústní jednání, přičemž v takovém případě musí orgán o provádění důkazů účastníky řízení včas vyrozumět.

Správní orgán k tomuto podotkl, že zmocněnci žalobkyně oznámil možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a sdělil, že bude provedeno dokazování mimo ústní jednání. Zmocněnec žalobkyně tak mohl učinit dne 10. února 2016 v 08:00 hodin. Zmocněnec se toho dne bez omluvy nedostavil a této možnosti tak nevyužil. V rámci seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí bylo ve smyslu ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu prováděno dokazování mimo ústní jednání, o čemž byl v Oznámení o možnosti seznámit se se spisovým materiálem před vydáním rozhodnutí ze dne 20. ledna 2016 zmocněnec žalobkyně vyrozuměn.

Žalovaný taktéž trval na tom, že žalobkyně měla možnost uplatnit své právo ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť byla řádně a včas správním orgánem I. stupně obeznámena s možností seznámit se se spisovým materiálem a vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí. Dále byla žalobkyně informována o tom, že bude ve výše uvedeném termínu ve smyslu ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu prováděno dokazování mimo ústní jednání, tedy budou čteny listinné důkazy ze spisového materiálu, jež jsou podkladem pro vydání rozhodnutí. Dále byl sepsán protokol (ustanovení § 18 odst. 1 téhož zákona). Žalovaný byl toho názoru, že tento postup je ve shodě s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. ledna 2016, sp. zn. 9 As 139/2015.

K námitce, že správní delikt provozovatele vozidla již byl promlčen, žalovaný uvedl, že ustanovení § 125e zákona o silničním provozu upravuje v odst. 5 odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním. Na to se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle ustanovení § 125f (upraveno zákonem č. 230/2014 Sb., s účinností od 7. listopadu 2014). V odst. 3 téhož ustanovení je stanoveno, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Z tohoto je zcela zřejmé, že zánik odpovědnosti za správní delikt dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu je upraven speciálním zákonem, není tedy třeba aplikovat zásadu „*in dubio mitius*“.

Žalovaný se taktéž vyjádřil k dopravnímu značení v ulici Jana Koziny. Tvrdil, že všechny možné přístupové komunikace do místa, kde vozidlo parkovalo, jsou řádně označeny dopravní značkou IP 25a – „Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou IP 13c – Parkoviště s parkovacím automatem“. Toto tvrzení doložil odkazem na <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/pasport-pozemnich-komunikaci>. Čas, kdy vozidlo stálo na uvedeném místě, byl zjištěn oznamovatelem přestupku a byl řádně uveden na oznámení o podezření ze

spáchání přestupku, na výzvě pro nepřítomného řidiče i úředním záznamu. Žalovaný neměl dle názoru žalovaného důvod pochybovat o jeho správnosti.

IV. Skutková zjištění

Krajský soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když k takovému postupu udělil žalobce souhlas výslovně, žalovaný pak postupem dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. O věci usoudil následovně.

Správní orgán I. stupně obdržel dne 23. ledna 2015 od Městské policie Hradec Králové oznámení ve věci podezření ze spáchání přestupku (dále jen „oznámení“), kterého se měl dne 2. prosince 2014 v 9:55 – 10:00 hodin dopustit řidič vozidla Volkswagen, RZ: ... Ve spise je úřední záznam Městské policie Hradec Králové ze dne 22. ledna 2015 popisující přesný čas a místo kontroly uvedeného motorového vozidla s tím, že v jejím průběhu bylo zjištěno, že vozidlo nemá uhrazený poplatek za parkování v místě platnosti dopravní značky IP25a upřesněná IP13c (zóna s parkovacím automatem), spolu s fotodokumentací vozidla. Jako provozovatel vozidla byla zjištěna žalobkyně, které správní orgán I. stupně doručil dne 6. února 2015 Výzvu k zaplacení určené částky podle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu spolu s poučením o dalším možném postupu žalobkyně (dále jen „výzva“). Žalobkyně na tuto výzvu nijak nereagovala. Nezaplatila určenou částku ani neposkytla žádnou informaci o případném řidiči vozidla.

Poté správní orgán I. stupně vydal dne 30. března 2015 příkaz, kterým byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, když nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích dle zákona o silničním provozu. Za vytýkaný správní delikt jí byla uložena pokuta ve výši 1.500,- Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč.

Proti příkazu popsanému v předchozím odstavci žalobkyně podala blanketní odpor, po kterém následovalo s datem 20. ledna 2016 Oznámení o možnosti seznámit se se spisovým materiálem před vydáním rozhodnutí. Zde byla také žalobkyně obeznámena, že dne 10. února 2016 v 8:00 bude prováděno dokazování mimo ústní jednání, jakož i se všemi právy s tím souvisejícími. Žalobkyně se na dokazování nedostavila, správnímu orgánu nebyla doručena žádná omluva ani případný návrh na stanovení dalšího termínu seznámení se se spisem.

S datem 10. února 2016 následovalo rozhodnutí správního orgánu I. stupně, proti kterému žalobkyně podala blanketní odvolání, jenž po Výzvě k doplnění náležitostí odvolání ze dne 9. března 2016 doplnila o dvě odvolací námítky, a to námítku nenařízení ústního jednání a promlčení správního deliktu provozovatele vozidla. Výsledkem odvolacího řízení je nyní přezkoumávané rozhodnutí žalovaného.

V. Posouzení věci krajským soudem

Ve věci právního posouzení žalobních námitek krajský soud předeseílá, že vychází ve věcech správního trestání z teze, podle níž: *„je třeba při přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví nalézat rozumnou rovnováhu, zohledňující jednak zásadu plné jurisdikce rozhodování správního soudu na straně jedné, a zamezující zjevným obstrukcím účastníka řízení na straně druhé. V souladu s všeobecně uznávanou právní zásadou vigilantibus iura scripta sunt (zákony jsou psány pro bdělé) tak správní soudy zásadně nemohou napravovat procesní pasivitu účastníka řízení, který nebyl v průběhu správního řízení co do svých tvrzení a co do návrhů důkazů nijak aktivní, a skutková tvrzení uplatnil poprvé teprve v řízení před správními soudy“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. ledna 2012 čj. 1 As 148/2011 – 52, bod 26).

Jako první považoval tedy krajský soud za vhodné projednat dvě námitky, jež žalobkyně přednesla již v průběhu řízení před správními orgány. První takto vznesená námitka se týkala promlčení správního deliktu. Krajský soud v souvislosti s tímto předeseílá, že dle jeho názoru se v daném případě jedná o lhůtu prekluzivní, nikoliv promlčecí. Objasnění tohoto problému by si však vyžádalo obšírnější pojednání překračující účel tohoto rozsudku, neboť ve výsledku není pro posouzení dané věci právně relevantní a nemá pro rozhodnutí ve věci zásadní význam.

V této námitce žalobkyně namítala, že předmětný správní delikt byl již promlčen, neboť od jeho spáchání dne 2. prosince 2014 uplynul jeden rok. Žalobkyně se ve vztahu k této námitce v žalobě dovolávala metodiky vyhotovené Ministerstvem dopravy pod čj. 8/2013-160/OST/5 k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb., zákonem č. 297/2011 Sb. (dále jen „metodika“). Metodika se týkala doporučení k postupu správních orgánů při posuzování otázky zániku odpovědnosti provozovatele motorového vozidla v reakci na novou právní úpravu provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., kterou bylo do zákona o silničním provozu s účinností od 1. ledna 2012 mimo jiné vloženo ustanovení § 125f upravující nově správní delikt provozovatele vozidla. Metodika uváděla, že v případě tohoto správního deliktu bylo nutné na lhůtu k projednání deliktu uplatnit analogicky ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Jednalo se tedy o lhůtu jednoho roku. Zákon o silničním provozu totiž v té době zánik odpovědnosti za tento nový správní delikt neupravoval.

Nastíněná právní situace se však změnila přijetím zákona č. 230/2014 Sb., s účinností od 7. listopadu 2014, kterým byla v zákoně o silničním provozu mimo jiné novelizována společná ustanovení o správních deliktech, konkrétně pak ustanovení § 125e odst. 5, jenž stanovil, že na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Podle uvedené změny se tedy na odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby, která řeší okamžik zániku odpovědnosti za správní delikt. To stanoví § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu tak, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájí řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.

V daném případě tedy lhůta pro zánik odpovědnosti žalobkyně za předmětný správní delikt neuplynula, protože ta zaniká uplynutím 4 let ode dne, kdy byl přestupek spáchán (spáchán byl dne 2. prosince 2014), odpovědnost žalobkyně by tedy zanikla až dne 2. prosince 2018. Zároveň byla v dané věci splněna i druhá podmínka, a to, že správní orgán zahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o odpovědnosti žalobkyně za zmíněný přestupek dozvěděl (ustanovení § 125e odst. 3 a ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu).

Pro úplnost lze dodat, že zmíněnou novelizací ustanovení § 125e zákona o silničním provozu provedenou zákonem č. 230/2014 Sb., kterou bylo s účinností od 7. listopadu 2014 výslovně stanoveno, že i na odpovědnost fyzické osoby za uvedený správní delikt se vztahuje ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby (tedy i úprava lhůt pro zánik odpovědnosti právnických osob za správní delikt), nedošlo k porušení principu zákazu zpětné účinnosti (retroaktivity) právních norem. Tento princip je totiž v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod vymezen ve vztahu k posouzení trestnosti jednání, nikoliv k posouzení doby, po kterou lze trestný čin stíhat, přičemž se tento závěr bezpochyby vztahuje i na správní delikty, jejichž povaha je konstantní soudní judikaturou i právní doktrínou považována za druh „trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod zakotvujícího právo na spravedlivý proces. Tento závěr vyslovil Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/93, v němž uvedl, že *„otázka procesních předpokladů trestní stíhatelnosti vůbec, a tím otázka promlčení, nepatří v České republice ani v jiných demokratických státech do oblastí těch základních práv a svobod principiální povahy, jež jsou součástí ústavního pořádku. Ústava ani Listina základních (a ne jiných) práv a svobod neřeší detailní otázky trestního práva, nýbrž stanoví nesporné a konstitutivní principy státu a práva vůbec. Listina v čl. 40 odst. 6 se zabývá tím, které trestné činy lze stíhat (totož ty, jež byly vymezeny zákonem v době, kdy byl čin spáchán), a neupravuje otázku, jak dlouho lze tyto činy stíhat“*. V dané věci se tedy nejedná o případ, kdy by byla aplikována nová právní úprava (provedená zákonem č. 230/2014 Sb.) na posouzení „trestnosti“ zmíněného deliktního jednání žalobce, ale jedná se právě o posouzení otázky týkající se doby, v jaké lze toto jednání delikventa postihnout z hlediska jeho odpovědnosti za správní delikt.

Krajský soud tak na základě výše uvedeného nemůže v této námitce žalobkyni přisvědčit.

Druhou námitkou, kterou žalobkyně vznesla v průběhu řízení před správními orgány a následně i v podané žalobě, je námitka, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Tato námitka byla podpořena odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. dubna 2015, č. j. 30A 56/2014-35, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. dubna 2015, č. j. 15A 14/2015-35, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. ledna 2016, č. j. 9 As 139/2015-30.

Krajský soud přitakává žalobkyni, že ve svém rozsudku ze dne 29. dubna 2015, č. j. 30A 55/2014-36, vyslovil právní názor o povinnosti správních orgánů nařídit v řízení o správním deliktu ústní jednání. Tento právní závěr však byl již překonán rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2015, č. j. 8 As

10/2015-46; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz. Podle tohoto rozhodnutí „*správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání (§ 49 odst. 1 správního řádu) v řízeních o správních deliktech, není-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků*“. Tento právní závěr tak krajský soud plně respektuje.

Krajský soud dále dodává, že právní názor obsažený v rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. dubna 2015, č. j. 15A 14/2015-35 byl již taktéž překonán, a to mimo jiné rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2016, čj. 1 As 166/2015-29. Nejvyšší správní soud v něm uvedl, že krajský soud má sice pravdu v tom, že na řízení o předmětném správním deliktu dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi, avšak judikatura Evropského soudu pro lidská práva setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek. Z této judikatury citoval a dovodil, že správním orgánům projednávajícím obvinění ze správního deliktu neplyne jednoznačná povinnost nařídít vždy ústní jednání. V tomto směru citoval Nejvyšší správní soud i ze svého rozsudku ze dne 22. října 2015, čj. 8 As 110/2015-46, v němž uvedl: „*Soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. února 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. května 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.*“

K poslední z navržené judikatury (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. ledna 2016, č. j. 9 As 139/2015-30) se žalobkyně blíže nevyjádřila. Uvedla sice, že zde Nejvyšší správní soud jednoznačně vyjádřil povinnost správních orgánů konat ústní jednání i v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, k tomuto svou argumentaci ale dále nijak nerozvedla. Krajský soud tak jen pro úplnost dodává, že uvedený rozsudek zaujímá stanovisko, že prostor pro úvahu není správním orgánům dán při dokazování, neboť požadavek, aby při dokazování byla účastníkům řízení přítomnost umožněna, vyplývá přímo z ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu. Správní řád předpokládá možnost rozhodovat meritorně bez nařízení ústního jednání, stejně jako možnost provést důkaz listinou mimo ústní jednání, nicméně k takovému postupu stanovuje určité podmínky. O záměru správního orgánu provést důkaz listinou mimo ústní jednání by měli být účastníci řízení včas vyrozuměni (ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu) a měl by o tom být sepsán protokol (ustanovení § 18 odst. 1 správního řádu). Podle ustanovení § 53 odst. 6 správního

řádu se důkaz listinou za přítomnosti účastníků provede tak, že se listina přečte nebo se sdělí její obsah.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že v případě, že je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí správní orgán jednání nařídit. Není-li tomu tak, ústní jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařízeno být nemusí. Neplatí tedy, že by ústní jednání muselo být nařizováno v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla vždy.

V posuzované věci správní delikt spočíval v parkování vozidla bez uhrazeného poplatku, skutkově se tedy jednalo o zcela jednoduchý případ. Správní orgán prvního stupně rozhodoval zejména na základě oznámení Městské policie Hradec Králové o podezření ze spáchání přestupku, výzvy pro nepřítomného řidiče ze dne 2. 12. 2014, úředního záznamu Městské policie Hradec Králové ze dne 22. 1. 2015, výpisu z registru provozovatelů vozidel a fotodokumentace opatřené zasahujícími strážníky.

K uvedenému krajský soud ještě doplňuje, že v průběhu správního řízení bylo žalobci zasláno Oznámení o ukončení dokazování a poučení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a sdělení o prováděném dokazování ze dne 20. 1. 2016. Na tento úkon se žalobce bez omluvy nedostavil. V oznámení byl přítom informován, že při uvedených úkonech bude správní orgán dle § 51 odst. 2 správního řádu provádět dokazování mimo ústní jednání čtením listinných podkladů, jež budou sloužit jako podklady pro vydání rozhodnutí. Současně byl žalobce poučen o svých procesních právech z tohoto postupu správního orgánu vyplývajících. Z Protokolu o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí založených ve správním spise pak plyne, že správní orgán prováděl dokazování mimo ústní jednání zcela v souladu s ustanovením § 51 odst. 2 správního řádu.

Působí tedy poněkud zvláštním dojmem, pokud dnes žalobce vytýká správnímu orgánu, že ve věci nenařídil ústní jednání, pokud on sám bez omluvy nevyužil možnosti seznámit se s podklady před vydáním rozhodnutí a rovněž zcela rezignoval na svá procesní práva spojená s řádně ohlášeným dokazováním mimo ústní jednání.

Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce nezbytné nařizovat ústní jednání, neboť ten se mohl opakovaně k jeho předmětu vyjadřovat a svá vyjádření dokládat důkazy, přičemž nutno konstatovat, že s jím uplatněnými námitkami ve správním řízení se správní orgány řádně vypořádaly.

Krajský soud tak ani v této námitce nemůže dát za pravdu žalobkyni.

Jak už uvedl krajský soud shora, všechny zbývající žalobní námitky (a dlužno zdůraznit, že se v zásadě jedná o námitky týkající se skutkového stavu věci) vznesla žalobkyně až v podané žalobě proti rozhodnutí žalovaného. V průběhu správního řízení tyto námitky neuplatnila.

V souvislosti s tím krajský soud konstatuje, že dle jeho názoru je soud ve správním soudnictví v řízení o žalobě ve věcech správního trestání povinen se zabývat pouze takovými nově uplatněnými tvrzeními o zpochybnění skutkového stavu, která prokazují, že správní orgán v řízení porušil povinnost zjistit stav věci, o

němž nebyly v době vydání rozhodnutí důvodné pochybnosti; a provést pouze takové důkazy, které žalobce nemohl objektivně navrhnout v řízení před správními orgány (na podporu tohoto svého právního závěru odkazuje např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56, ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 215/2014- 43 nebo ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 As 6/2009-79).

V přezkoumávané věci pak dle přesvědčení krajského soudu mohla žalobkyně všechny zbývající námitky vznést již ve správním řízení, kde k tomu měla dostatečný prostor. Krajský soud k této pasivitě nezjistil žádné odůvodněné příčiny, které by byly způsobily vést žalobkyni k tomu, aby námitky nemohla vznést právě již v průběhu správního řízení.

Přestože by se tedy krajský soud nemusel těmito žalobními námitkami vůbec zabývat, považuje za vhodné tak učinit, byť v podstatě obiter dictum. Činí tak zejména proto, že z obsahu předloženého správního spisu, jakož i obsahu žalovaného rozhodnutí a jemu předcházejícího rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, lze dospět ke spolehlivým závěrům, že ani žádná ze zbývajících žalobních námitek není důvodná.

První z nich směřovala k nesplnění podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu s žalobkyní ve smyslu ustanovení § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Podle tohoto ustanovení správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale ne zahájil řízení o přestupku a věc odložil. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. listopadu 2014, č. j. 1 As 131/2014-45).

Na prvním místě je tedy odpovědnost za přestupek, což vyplývá i z ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla. Zcela jasným primárním úmyslem zákonodárce při stanovení právní úpravy správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu „...*je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu povinnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. prosince 2014, č. j. 3 As 7/2014-21).

S ohledem na shora uvedené shledává krajský soud postup prvoinstančního správního orgánu za správný a zákonný. Jak totiž plyne i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud provozovatel k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná

správní delikt. Po provozovateli vozidla lze totiž legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči poskytuje. Pokud vyjde najevo, že provozovatelem vozidla uvedené údaje jsou nesprávné či neaktuální, jde toto zjištění k tíži provozovatele vozidla. Za takové situace nejsou správní orgány povinny činit na základě nesprávných údajů od provozovatele rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016-35 nebo ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17). Tyto závěry platí tím spíše, pokud provozovatel vozidla neoznačí osobu řidiče vůbec.

Dle krajského soudu je ze správního spisu zřejmé, že správní orgán jednal v souladu s ustanovením § 125h zákona o silničním provozu. Žalobkyně nereagovala na řádně doručenou Žádost o potřebné vysvětlení dle ustanovení § 11 zákona č. 553/1991 Sb., v platném znění, ze dne 12. prosince 2014. Následně nereagovala na Výzvu k zaplacení určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, jejíž součástí bylo poučení o možnosti sdělit řidiče vozidla a o následcích s tím spojených. Žalobkyně nečinila ani další kroky, které by napomohly ke zjištění řidiče vozidla a zůstala až do 15. dubna 2015, kdy podala blanketní odpor proti příkazu, zcela nečinná. Nelze tak hovořit o jakémkoliv poskytnutí součinnosti žalobkyně správnímu orgánu ke zjištění pachatele přestupku.

Pro úplnost krajský soud dodává, že nesdílí názor žalobkyně, podle něhož bylo povinností správního orgánu podnikat veškeré možné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Ad absurdum by totiž pod takovýto požadavek bylo možno zahrnout i vyhlášení celostátního pátrání, což by byl prostředek zjevně neadekvátní, zvláště pak za situace, kdy je znám provozovatel vozidla, vlastník nástroje spáchání protiprávního skutku.

V dalším žalobním bodu žalobkyně namítala, že při posuzování, zda byla naplněna výše uvedená skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla, správní orgán I. stupně vycházel pouze z úředního záznamu, který nemůže být považován za důkazní prostředek. Ani tuto námitku neshledal krajský soud za důvodnou a to z následujících důvodů.

Předně je třeba uvést, že z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že podezřelého z přestupku nelze postihnout výhradně na základě úředního záznamu, aniž by byly proti němu jakékoliv jiné důkazy. Listiny předložené policií k postihu pachatele přestupku však postačují, pokud existují proti přestupci další důkazy, které ve spojitosti s daty z úředního záznamu činí skutkovou situaci naprosto jasnou, přestupcem nijak nezpochybněnou. V takové situaci lze z úředního záznamu vycházet. Tyto závěry vyslovil Nejvyšší správní soud například v rozsudcích ze dne 27. února 2014, čj. 4 As 118/2013-61, ze dne 22. srpna 2013, čj. 1 As 45/2013-37, ze dne 29. května 2014, čj. 10 As 25/2014-48, nebo ze dne 25. března 2015, čj. 8 As 152/2014-30.

K námitce žalobkyně tedy krajský soud uvádí, že se neztotožňuje s názorem, že by byl v daném případě úřední záznam jako důkazní prostředek nepoužitelný. Úřední záznam ze dne 22. ledna 2015 totiž nezachycuje žádné vysvětlení žalobkyně, ale pouze průběh silniční kontroly, který nadto žalobkyně nijak nezpochybňovala. Argumentaci rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, č. j.

1As 96/2008-115, nepovažuje krajský soud v této věci za případnou, neboť je soudu ze správního spisu zřejmé, že úřední záznam nebyl jediným důkazem, ze kterého správní orgány vycházely, když byl zejména doplněn zřetelnou fotodokumentací, z níž je zjevné, že vozidlo žalobkyně bylo zaparkováno v ulici Jana Koziny (u zdravotní školy).

K této námitce krajský soud dodává, že ji považuje za nepřípadnou i s přihlédnutím k tomu, že žalobkyně ve správním řízení skutečnost, že došlo k zaparkování jejího vozidla na placeném úseku, nijak nezpochybňovala.

Další žalobní námitkou bylo, že z fotografií pořízených zasahujícími strážníky nevyplývalo zcela jasně, že by vozidlo žalobkyně stálo v působnosti uvedených dopravních značek IP 25a – „Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou IP 13c – Parkoviště s parkovacím automatem“. Tato námitka žalobkyně taktéž nemůže obstát.

Z povahy dopravní značky IP 25a (vymezující zónu s dopravním omezením) je zřejmé, že tyto dopravní značky (včetně dodatkových tabulek) jsou umísťovány na okraje těchto zón. Ty bývají mnohdy poměrně rozsáhlé, mohou zahrnovat i několik ulic či náměstí. Těžko si tedy lze představit, že by na snímcích pořizovaných policisty či strážníky vždy mohlo být současně zachyceno vozidlo bez zaplaceného parkovacího lístku a zmíněná dopravní značka s dodatkovými tabulkami. To je zcela nereálné.

V souvislosti s tím ovšem krajský soud považuje za podstatné, že žalobkyně nikdy nezpochybnila, jak již bylo uvedeno výše, že její vozidlo bylo zaparkováno v ulici Jana Koziny (u zdravotní školy), jejíž všechny možné přístupové komunikace do místa, kde vozidlo parkovalo, jsou řádně označeny dopravními značkami IP 25a – „Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou IP 13c – Parkoviště s parkovacím automatem“, jak lze ověřit i na veřejně přístupné internetové stránce: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/pasport-pozemnich-komunikaci>.

K této námitce žalobkyně dále uvedla, že z fotografií navíc není zřetelně vidět, zda se na palubní desce nacházel parkovací lístek. Krajský soud může přisvědčit žalobkyni v tom, že z důkazu fotodokumentací prostoru za čelním sklem vozidla, kde by měl řidič zanechat zaplacený parkovací lístek, nelze dospět k jednoznačnému závěru, že se parkovací lístek na palubní desce vozu skutečně nenachází. Fotografie totiž zachycuje spíše odraz venkovního prostředí, zejména oblohy, v čelním skle vozu a prostor palubní desky není dobře viditelný.

Ovšem nutno dodat, že žalobkyně si ve své argumentaci protirečí. Pokud by si skutečně řidič vozidla zakoupil parkovací lístek (který by např. opomněl položit na palubní desku zaparkovaného vozidla), nic jí nebránilo jej ve správním řízení předložit. Navíc toto tvrzení je v rozporu s tvrzením, že její vozidlo nestálo v působnosti uvedených dopravních značek (viz výše). Krajský soud tedy shledává tuto námitku jako čistě účelovou, žalobkyně neprokázala, že by řidič vozidla parkovací lístek skutečně zakoupil.

Žalobkyně následně vznesla námitku i ohledně možné manipulace s datem a místem pořízení fotografií, když uvedla, že je možné, že městská policie pořídila

fotografie v době, kdy řidič vozidla parkoval na daném místě a v tu dobu nebylo jeho povinností zakoupení parkovacího lístku. Zpochybnit čas parkování vozidla ovšem mohla žalobkyně opět již během správního řízení. O těchto pro ni bezpochyby zásadních skutečnostech se však nezmínila ani v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 29. února 2016. Již tento přístup žalobkyně vyvolává důvod k pochybnosti o účelovosti tohoto tvrzení, krajský soud k němu ale přesto uvádí následující.

Žalobkyně se měla dopustit správního deliktu dne 2. prosince 2014. Ona sama k tomu v žalobě uvedla, že má za to, že vozidlo bylo na ulici Jana Koziny zaparkováno až po 18. hodině. Soud k tomuto uvádí, že dne 2. 12. 2014 zapadlo slunce v Hradci Králové v 15:57, jak lze jednoduše vyhledat na veřejně dostupných internetových stránkách (např. <http://calendar.zoznam.sk/sunset>). Pokud by tedy byly pořízeny fotografie po 18. hodině, bylo by na fotografiích znát, že byly pořízeny za tmy. Z fotografií založených ve správním spise je ale zcela zřejmé, že byly pořízeny během dne. Námitku žalobkyně tak soud na základě výše uvedeného nepožaduje za důvodnou.

V souvislosti s touto námitkou dále žalobkyně uvedla, že z podkladů pro rozhodnutí není zřejmé, jakým způsobem byl čas zjištěn a zda byl měřen certifikovaným měřidlem. Uvedla, že bude-li spekulovat o tom, že čas byl zjištěn z hodinek, telefonu, či času ve fotoaparátu městské policie, pak takové měřidlo je pracovním měřidlem dle § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 505/1990 Sb. o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o metrologii“). Pro stanovení sankcí je však dle žalobkyně nutno užít toliko stanovených měřidel (§ 3 odst. 3 písm. b) zákona o metrologii).

S výše uvedeným krajský soud částečně souhlasí, ale dodává, že Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění dalších předpisů, jasně v příloze uvádí, která konkrétní měřidla lze považovat za tzv. „stanovená měřidla“. Ve výčtu měřidel se neobjevuje žádné měřidlo, které by bylo vhodné pro zjištění časového úseku, v jehož průběhu bylo vozidlo žalobkyně zaparkováno na uvedeném místě. Z dané právní úpravy tak lze dovodit, že v tomto případě bylo postupováno správním orgánem správně, když použil měřidlo dle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o metrologii.

Následující žalobní námitka se týkala nedostatečného popisu místa spáchání přestupku ve výroku rozhodnutí orgánu prvního stupně. Krajský soud neshledal ani tuto námitku v tomto konkrétním případě důvodnou. V projednávané věci je nesporné, že zasahující strážníci městské policie Hradec Králové dne 6. února 2015 vyhotovili Výzvu pro nepřítomného řidiče vozidla, v níž bylo místo spáchání přestupku označeno jako ulice Jana Koziny, zdravotní škola. Obdobně bylo místo spáchání přestupku popsáno v Oznámení o podezření ze spáchání přestupku ze dne 22. 1. 2015. Je pravdou, že ve výrocích rozhodnutí správních orgánů obou stupňů bylo shodně pro vymezení místa spáchání deliktu uvedeno pouze, že osobní motorové vozidlo VW, registrační značky 5E0 5058 bylo zaparkováno v ulici Jana Koziny. Přesto je ale takové označení místa přestupku považuje krajský soud za dostačující. Jak několikrát uvedl i správní orgán, jsou všechny možné přístupové komunikace do místa, kde vozidlo parkovalo, řádně označeny dopravními značkami

„IP 25a – „Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou „IP 13c – Parkoviště s parkovacím automatem“, jak lze ověřit i na internetové stránce: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/pasport-pozemnich-komunikaci>. Nelze tak v rámci této ulice uvažovat nad rozdílnými režimy placeného stání. Zcela přesné označení místa, kde vozidlo v ulici Jana Koziny v Hradci Králové stálo, by tedy samozřejmě bylo vhodné, vzhledem k uvedené skutečnosti však nikoliv nezbytné. Proto jsou i odkazy žalobkyně na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 11. září 2015, č. j. 2As 111/2015-42 – žalobkyně nepřesně uvedeno č.j. 2As 111/2015-45, rozsudek ze dne 10. prosince 2014, č.j. 9As 80/2014-39 a rozsudek ze dne 23. listopadu 2010) nepřiléhavé dané situaci. Nutno dodat, že žalobkyně skutečnost, že vozidlo bylo zaparkováno v ulici Jana Koziny v Hradci Králové, nikdy nezpochybnila.

Krajský soud je přesvědčen, že výrok rozhodnutí správních orgánů odpovídá zákonným požadavkům a ustálené soudní judikatuře. V kontextu daného případu správní orgány své povinnosti na srozumitelnost, určitost a nezaměnitelnost řidičem vozidla spáchaného skutku, od něhož se následně odvíjí objektivní odpovědnost provozovatele motorového vozidla, dostály a rozhodnutí je v tomto směru přezkoumatelné.

Pro případné předcházení námitce tohoto typu, a s ohledem na požadavek maximální preciznosti výroku rozhodnutí o správním deliktu, krajský soud nicméně doporučuje, aby správní orgány údaje výše zmiňované součástí výroků svých rozhodnutí učinily.

V posledním ze žalobních bodů žalobkyně namítala, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. K těmto otázkám se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. března 2016, č. j. 6 As 128/2015-32. Uvedl v něm k dané problematice správního trestání na straně čtvrté a dále toto:

„Podle čl. 95 odst. 1 Ústavy platí, že „soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou.“ Podle druhého odstavce téhož článku platí, že „dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu.“ Předkládat věc Ústavnímu soudu je možné jen v případě, že předmětné ustanovení nelze vykládat ústavně konformním způsobem.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že na základě podobných argumentů již byla obdobná věc posuzována Ústavním soudem. Usnesením ze dne 22. prosince 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15 (veškerá zde uváděná judikatura Ústavního soudu je dostupná na <http://nalus.usoud.cz>), Ústavní soud odmítl návrh na zrušení ustanovení § 125f zákona o silničním provozu, neboť ten měl akcesorickou povahu k ústavní stížnosti, přičemž ta byla odmítnuta pro její zjevnou neopodstatněnost. I přesto, že meritem návrhu na zrušení předpisu se tedy Ústavní soud nezabýval a že (nepublikovaná) usnesení Ústavního soudu nejsou precedenčně závazná, domnívá se Nejvyšší správní soud, že uvedené usnesení nelze opomíjet. V odůvodnění zmíněného usnesení Ústavní soud totiž uvedl: „Pochybení obecných soudů a správních orgánů s ústavní intenzitou není Ústavním soudem ve věci spatřováno.

Právní závěr o spáchání správního deliktu provozovatelem vozidla (stěžovatelem) a o uložení pokuty podle zákona o silničním provozu nevybočuje z ústavních kautel. Obecné soudy řádně, logicky a na podkladě dostatečného důkazního stavu vyložily, proč neposoudily námitky stěžovatele proti správnímu rozhodnutí o vyslovení viny a sankce za spáchaný správní delikt jako důvodné.“ Z tohoto lze podle Nejvyššího správního soudu dovozovat obecný závěr o ústavní konformnosti předmětné právní úpravy. Pokud by totiž Ústavní soud považoval předmětné ustanovení za protiústavní, byla by pak jeho aplikace provedená správními orgány a soudy logicky stižena protiústavností. Ústavní soud však výslovně uvedl, že v postupu soudů a správních orgánů nespatřuje pochybení dosahující intenzity protiústavnosti.

Dále lze připomenout, že na poli uvedené úpravy již několikrát rozhodoval i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 22. října 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46; ze dne 26. listopadu 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45; ze dne 17. února 2016, č. j. 1 As 237/2015 – 31) a ani v těchto případech nepředkládal věc Ústavnímu soudu (nutno však podotknout, že v uvedených případech nebyla protiústavnost účastníky namítána). Z toho lze usuzovat o konstantním názoru Nejvyššího správního soudu o souladu předmětné úpravy s ústavním pořádkem.

Podobnou úpravou se zabýval i Evropský soud pro lidská práva (dále „ESLP“), a to v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 19. října 2004, Falk proti Nizozemí, stížnost č. 66273/01 (dostupné na <http://hudoc.echr.coe.int/>). ESLP se musel vypořádat s tím, zdali nizozemské orgány při aplikaci právní úpravy zakotvující objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za drobné dopravní přestupky neporušily čl. 6 odst. 2 Úmluvy, jenž zní: „Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“ ESLP nejdříve připomněl, že presumpce neviny a povinnost toho, kdo rozhoduje o trestním obvinění, nést důkazní břemeno nejsou absolutní, neboť právní a faktické domněnky existují v každém systému trestního práva a nejsou principiálně v rozporu s Úmluvou, pokud smluvní státy zůstanou v rozumných mezích, přičemž vezmou v potaz, co je v sázce, a práva obviněného. Jinými slovy, smluvní státy jsou povinny zajistit, aby prostředky k dosažení legitimního cíle byly ve vztahu k tomuto cíli proporcionální. V tomto případě byla legitimním cílem bezpečnost silničního provozu, jež má být zajištěna tím, že dopravní přestupky detekované technickým nebo jiným způsobem, spáchané řidičem, jehož identita v dané době nebyla zjištěna, nezůstanou nepotrestány, přičemž vyšetřování a následné trestání těchto přestupků nebude představovat nepřijatelnou zátěž pro orgány veřejné moci. Navíc nizozemská úprava dává provozovateli možnost nechat pokutu přezkoumat soudním řízením v plné jurisdikci, v němž může vznést argument, že policie měla reálnou šanci vozidlo zastavit a zjistit totožnost řidiče. ESLP se finálně vyjádřil tak, že nizozemská právní úprava zakotvující objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel za drobné dopravní přestupky, u nichž je obtížné zjistit totožnost řidiče, je proporcionální uvedenému cíli, a proto je souladná s čl. 6 odst. 2 Úmluvy.

Podobným prismaem lze posuzovat i českou právní úpravu. Legitimním cílem zde je ochrana bezpečnosti silničního provozu. Konkrétněji se k tomu vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. října 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, následovně: „Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná delikttní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10

odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. září 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>). Kasační soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11. prosince 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21: „Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.““ Zvolený prostředek (objektivní odpovědnost provozovatele vozidla) je tedy dle Nejvyššího správního soudu zcela přiměřený k uvedenému cíli.

K tvrzení stěžovatele, že zákonodárce ustanovením § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu činí nátlak na prolomení zásady možnosti odepření výpovědi, uvádí Nejvyšší správní soud následující. Provozovatel vozidla může stále využít svého práva na odepření výpovědi (podání vysvětlení). To, že odepře podat informace o tom, kdo vozidlo řídil, ještě automaticky neznamená, že bude rozhodnuto o jeho vině za spáchání správního deliktu. Správní orgán může totiž tento správní delikt projednat pouze v případě, že učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno (srov. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu). Podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu „[o]becní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.““ Pokud provozovatel vozidla odmítne na výzvu správního orgánu tuto částku uhradit, přičemž nemusí sdělovat údaje o totožnosti řidiče, pokračuje správní orgán v šetření přestupku (srov. § 125h odst. 5 silničního zákona). Až pokud učiní nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a tohoto pachatele nezjistí, nastupuje možnost projednání objektivního správního deliktu. Neexistuje tak přímá a bezprostřední spojitost mezi nepodáním vysvětlení a nastoupením odpovědnosti za spáchání správního deliktu. Je sice pravdou, že pojem „nezbytné kroky“ je judikaturou Nejvyššího správního soudu posuzován pro správní orgány poměrně benevolentním způsobem (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2016, č. j. 1 As 237/2015 - 31), to však nic nemění na tom, že provozovateli vozidla je právo odepřít výpověď zachováno. Pokud provozovatel nesdělí údaje o totožnosti řidiče a vyvstanou zde jiné indicie o totožnosti řidiče (jež tu logicky v době učinění výzvy nebyly – pokud by tu byly, správní orgán by výzvu nemohl učinit), na základě kterých ho bude lze usvědčit ze spáchání přestupku, nebude možné bez dalšího projednat správní delikt provozovatele vozidla. Nejvyšší správní soud taktéž zdůrazňuje, že provozovatel vozidla je trestán za to, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Nejvyšší správní soud si je vědom, že se jedná o konstrukci poměrně striktní a pro provozovatele vozidla

nepříznivou. Touto konstrukcí je usnadněna důkazní pozice správního orgánu a do jisté míry se jí relativizuje povinnost správního orgánu nést důkazní břemeno. Jak však již bylo shora osvětleno, nejedná se o právní úpravu protiústavní, neboť tato úprava představuje přiměřený prostředek k dosažení legitimního cíle. Zákodárce jejím zavedením reagoval na shora popsanou, neudržitelnou situaci, kdy nebylo možné uvedená delikttní jednání potrestat. Podle Nejvyššího správního soudu zákonodárce zvolil způsob, jenž se stále nachází v mezích ústavní konformity (k tomu viz shora a především podobnost s případem Falk proti Nizozemí).

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud taktéž uvádí, že striktní dopad předmětné právní úpravy (v podobě povinnosti platit pokutu) do právní sféry provozovatele vozidla, může tento provozovatel do jisté míry „tlumit“ prostředky soukromého práva (např. smluvní ujednání o povinnosti řidiče platit provozovateli náhradu zaplacené pokuty). „Nejvyšší správní soud podotýká, že stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. prosince 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21).“

Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobcem namítaná právní úprava obsažená v § 10 odst. 3 je ústavně konformní, tedy v souladu s ústavním pořádkem, jakož i čl. 6 odst. 2 Úmluvy.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem proto krajský soud žalobu ve výroku I. podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a z obsahu správního spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (ustanovení § 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem

lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 22. únor 2017

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu